

Cuprins¹⁾

CODUL CIVIL (LEGEA NR. 287/2009)	7
INDEX	392
LEGISLAȚIE CONEXĂ	419
Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică	419
Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare	424
Legea locuinței nr. 114/1996	462
Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă	474
Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică	490
O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe	491
Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	497
Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției	540
Legea nr. 369/2004 privind aplicarea Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, adoptată la Haga la 25 octombrie 1980, la care România a aderat prin Legea nr. 100/1992	563
O.U.G. nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români	571
Legea nr. 31/2006 privind securitizarea creanțelor	582
Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local	595
O.U.G. nr. 14/2011 pentru protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor privind dobândirea dreptului de folosință pe o perioadă determinată a unuia sau a mai multor spații de cazare, a contractelor pe termen lung privind dobândirea unor beneficii pentru produsele de vacanță, a contractelor de revânzare, precum și a contractelor de schimb	614
O.G. nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar (<i>extras</i>)	626
Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante	628
Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România (<i>extras</i>)	632
Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (<i>extras</i>)	647
Legea nr. 304/2015 privind emisiunile de obligațiuni ipotecare	651
Legea nr. 297/2018 privind Registrul Național de Publicitate Mobilieră și pentru abrogarea O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare	668
OPANAF nr. 114/2019 pentru aprobarea Procedurii de înregistrare a contractelor de locațiune, precum și a modelului și conținutului formularului „Cerere de înregistrare a contractelor de locațiune” (<i>extras</i>)	681
OPANAF nr. 816/2020 pentru aprobarea Procedurii de înregistrare a contractelor de fiducie, de organizare și funcționare a Registrului central al fiduciilor, precum și a modelului și conținutului formularului „Declarație de înregistrare a contractelor de fiducie” (<i>extras</i>)	684
O.U.G. nr. 70/2020 privind reglementarea unor măsuri, începând cu data de 15 mai 2020, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pentru prelungirea unor termene, pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a Legii educației naționale nr. 1/2011, precum și a altor acte normative (<i>extras</i>)	688

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta culegere au fost actualizate la data de **8 iulie 2020**.

CARTEA I
Despre persoane
Titlul I
Dispoziții generale

Art. 25. Subiectele de drept civil. (1) Subiectele de drept civil sunt persoanele fizice și persoanele juridice.

(2) Persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile.

(3) Persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi și de obligații civile.

Art. 26. Recunoașterea drepturilor și libertăților civile. Drepturile și libertățile civile ale persoanelor fizice, precum și drepturile și libertățile civile ale persoanelor juridice sunt ocrotite și garantate de lege.

Art. 27. Cetățenii străini și apatrizii. (1) Cetățenii străini și apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile și libertățile lor civile.

(2) Asimilarea se aplică în mod corespunzător și persoanelor juridice străine.

Art. 28. Capacitatea civilă. (1) Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor.

(2) Orice persoană are capacitate de folosință și, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, capacitate de exercițiu.

Art. 29. Limitele capacității civile. (1) Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

(2) Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de folosință sau la capacitatea de exercițiu.

Art. 30. Egalitatea în fața legii civile. Rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, vârsta, sexul sau orientarea sexuală, opinia, convingerile personale, apartenența politică, sindicală, la o categorie socială ori la o categorie defavorizată, averea, originea socială, gradul de cultură, precum și orice altă situație similară nu au nicio influență asupra capacității civile.

Art. 31. Patrimoniul. Mase patrimoniale și patrimoniul de afecțiune. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datorii ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia.

(2) Acesta poate face obiectul unei diviziuni sau unei afecțiuni numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

(3) Patrimoniile de afecțiune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimoniul determinate potrivit legii.

Art. 32. Transferul intrapatrimonial. (1) În caz de diviziune sau afecțiune, transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta, în cadrul aceluiași patrimoniu, se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege și fără a prejudicia drepturile creditorilor asupra fiecărei mase patrimoniale.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta nu constituie o înstrăinare.

Art. 33. Patrimoniul profesional individual. (1) Constituirea masei patrimoniale afectate exercitării în mod individual a unei profesii autorizate se stabilește prin actul încheiat de titular, cu respectarea condițiilor de formă și de publicitate prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul măririi sau micșorării patrimoniului profesional individual.

(3) Lichidarea patrimoniului profesional individual se face în conformitate cu dispozițiile art. 1.941-1.948, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Titlul II
Persoana fizică
Capitolul I
Capacitatea civilă a persoanei fizice
Secțiunea 1
Capacitatea de folosință

Art. 34. Noțiune. Capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile.

Art. 35. Durata capacității de folosință. Capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia.

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SCAF) nr. 6794/2013** (www.scj.ro): „Capacitatea procesuală de folosință este aceea condiție de exercițiu a acțiunii civile constând în aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații procesuale civile. Această capacitate este o reflectare în plan procesual a capacității civile de exercițiu. În cazul persoanelor fizice, capacitatea de folosință, așa cum se statuează de art. 35 NCC, începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia, putând fi limitată numai în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege”.

Art. 36. Drepturile copilului conceput. Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepțiune, însă numai dacă el se naște viu. Dispozițiile art. 412 referitoare la timpul legal al concepțiunii sunt aplicabile.

Secțiunea a 2-a Capacitatea de exercițiu

Art. 37. Noțiune. Capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile.

Art. 38. Începutul capacității de exercițiu. (1) Capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră.

(2) Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 39. Situația minorului căsătorit. (1) Minorul dobândește, prin căsătorie, capacitatea deplină de exercițiu.

(2) În cazul în care căsătoria este anulată, minorul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei păstrează capacitatea deplină de exercițiu.

Art. 40. Capacitatea de exercițiu anticipată. Pentru motive temeinice, instanța de tutelă poate recunoaște minorului care a împlinit vârsta de 16 ani capacitatea deplină de exercițiu. În acest scop, vor fi ascultați și părinții sau tutorele minorului, luându-se, când este cazul, și avizul consiliului de familie.

Art. 41. Capacitatea de exercițiu restrânsă. (1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă.

(2) Actele juridice ale minorului cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de către acesta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

(3) Cu toate acestea, minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face singur acte de conservare, acte de administrare care nu îl prejudiciază, precum și acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la data încheierii lor.

• **JURISPRUDENȚĂ. D.C.C. nr. 746/2016** (M. Of. nr. 200 din 22 martie 2017): „Recunoașterea capacității de exercițiu restrânsă și a lipsei acesteia își are fundamentul în prezumția potrivit căreia minorul cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani are discernământul în curs de formare, pe de-o parte, și a aceleia potrivit căreia minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani și interzisul judecătoresc sunt lipsiți de discernământ. În doctrină s-a arătat că discernământul exprimă facultatea omului de a aprecia corect semnificația actelor sale de conduită, iar încheierea oricărui act juridic civil comportă în mod necesar o asemenea facultate. Existența discernământului depinde de atingerea unui anumit stadiu de dezvoltare a vieții psihice a omului, la care se ajunge numai la o anumită vârstă, precum și de desfășurarea normală a proceselor gândirii omului. Astfel, situația celor două categorii de persoane determină în sarcina legiuitorului obligația reglementării unui sistem legislativ de ocrotire a acestora”.

Art. 42. Regimul unor acte ale minorului. (1) Minorul poate să încheie acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia sa, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum și cu respectarea dispozițiilor legii speciale, dacă este cazul.

(2) În acest caz, minorul exercită singur drepturile și execută tot astfel obligațiile izvorâte din aceste acte și poate dispune singur de veniturile dobândite.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM: „Art. 13.** (1) Persoana fizică dobândește capacitate de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani. (2) Persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitare sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională. (3) Încadrarea în muncă a persoanelor sub vârsta de 15 ani este interzisă. (5) Încadrarea în muncă în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de muncă se stabilesc prin H.G.”.

Art. 43. Lipsa capacității de exercițiu. (1) În afara altor cazuri prevăzute de lege, nu au capacitate de exercițiu:

- minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani;
- interzisul judecătoresc.

(2) Pentru cei care nu au capacitate de exercițiu, actele juridice se încheie, în numele acestora, de reprezentanții lor legali, în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 42 alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(3) Cu toate acestea, persoana lipsită de capacitatea de exercițiu poate încheia singură actele anume prevăzute de lege, actele de conservare, precum și actele de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la momentul încheierii lor.

(4) Actele pe care minorul le poate încheia singur pot fi făcute și de reprezentantul său legal, afară de cazul în care legea ar dispune altfel sau natura actului nu i-ar permite acest lucru.

• **JURISPRUDENȚĂ.** *V. D.C.C. nr. 746/2016 (supra, art. 41).*

Art. 44. Sancțiune. (1) Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și actele făcute de tutore fără autorizarea instanței de tutelă, atunci când această autorizare este cerută de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru incapacitatea sa rezultată din minoritate ori din punerea sub interdicție judecătorească.

Art. 45. Frauda comisă de incapabil. Simpla declarație că este capabil să contracteze, făcută de cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, nu înlătură anulabilitatea actului. Dacă însă a folosit manopere dolosive, instanța, la cererea părții induse în eroare, poate menține contractul atunci când apreciază că aceasta ar constitui o sancțiune civilă adecvată.

Art. 46. Regimul nulității. (1) Persoanele capabile de a contracta nu pot opune minorului sau celui pus sub interdicție judecătorească incapacitatea acestuia.

(2) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, precum și de ocrotitorul legal.

(3) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

Art. 47. Limitele obligației de restituire. Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu este obligată la restituire decât în limita folosului realizat. Dispozițiile art. 1.635-1.649 se aplică în mod corespunzător.

Art. 48. Confirmarea actului anulabil. Minorul devenit major poate confirma actul făcut singur în timpul minorității, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 și 1.264.

Secțiunea a 3-a

Declararea judecătorească a morții

Art. 49. Cazul general. (1) În cazul în care o persoană este dispărută și există indicii că a încetat din viață, aceasta poate fi declarată moartă prin hotărâre judecătorească, la cererea oricărei persoane interesate, dacă au trecut cel puțin 2 ani de la data primirii ultimelor informații sau indicii din care rezultă că era în viață.

(2) Dacă data primirii ultimelor informații sau indicii despre cel dispărut nu se poate stabili cu exactitate, termenul prevăzut în alin. (1) se socotește de la sfârșitul lunii în care s-au primit ultimele informații sau indicii, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, de la sfârșitul anului calendaristic.

Art. 50. Cazuri speciale. (1) Cel dispărut în împrejurări deosebite, cum sunt inundațiile, cutremurul, catastrofa de cale ferată ori aeriană, naufragiul, în cursul unor fapte de război sau într-o altă împrejurare asemănătoare, ce îndreptățește a se presupune decesul, poate fi declarat mort, dacă au trecut cel puțin 6 luni de la data împrejurării în care a avut loc dispariția.

(2) Dacă ziua în care a intervenit împrejurarea când a avut loc dispariția nu poate fi stabilită, sunt aplicabile, în mod corespunzător, dispozițiile art. 49 alin. (2).

(3) Atunci când este sigur că decesul s-a produs, deși cadavrul nu poate fi găsit sau identificat, moartea poate fi declarată prin hotărâre judecătorească, fără a se aștepta împlinirea vreunui termen de la dispariție.

Art. 51. Procedura de declarare a morții. Soluționarea cererii de declarare a morții se face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

Art. 52. Data prezumată a morții celui dispărut. (1) Cel declarat mort este socotit că a încetat din viață la data pe care hotărârea rămasă definitivă a stabilit-o ca fiind aceea a morții. Dacă hotărârea nu arată și ora morții, se socotește că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a zilei stabilite ca fiind aceea a morții.

(2) În lipsa unor indicii îndestulătoare, se va stabili că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a celei din urmă zile a termenului prevăzut de art. 49 sau 50, după caz.

(3) Instanța judecătorească poate rectifica data morții stabilită potrivit dispozițiilor alin. (1) și (2), dacă se dovedește că nu era posibil ca persoana declarată moartă să fi decedat la acea dată. În acest caz, data morții este cea stabilită prin hotărârea de rectificare.

Art. 53. Presumție. Cel dispărut este socotit a fi în viață, dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte rămasă definitivă.

Art. 54. Anularea hotărârii de declarare a morții. (1) Dacă cel declarat mort este în viață, se poate cere, oricând, anularea hotărârii prin care s-a declarat moartea.

(2) Cel care a fost declarat mort poate cere, după anularea hotărârii declarative de moarte, înapoierea bunurilor sale în natură, iar dacă aceasta nu este cu putință, restituirea lor prin echivalent. Cu toate acestea, dobânditorul cu titlu oneros nu este obligat să le înapoieze decât dacă, sub rezerva dispozițiilor în materie de carte funciară, se va face dovada că la data dobândirii știa ori trebuia să știe că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 55. Descoperirea certificatului de deces. Orice persoană interesată poate cere oricând anularea hotărârii declarative de moarte, în cazul în care se descoperă certificatul de deces al celui declarat mort.

Art. 56. Plata făcută moștenitorilor aparenti. Plata făcută moștenitorilor legali sau legatarilor unei persoane, care reapare ulterior hotărârii declarative de moarte, este valabilă și liberatorie, dacă a fost făcută înaintea de radierea din registrul de stare civilă a mențiunii privitoare la deces, cu excepția cazului în care cel care a făcut plata a cunoscut faptul că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 57. Drepturile moștenitorului aparent. Moștenitorul aparent care află că persoana care a fost declarată decedată prin hotărâre judecătorească este în viață păstrează posesia bunurilor și dobândește fructele acestora, cât timp cel reapărut nu solicită restituirea lor.

Capitolul II

Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente

• **CEDO. Art. 6. Dreptul la un proces echitabil.** 1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)

CtEDO-62710/00 (hot. L. c. România): „34. Curtea a statuat deja că art. 6 alin. (1) garantează tuturor persoanelor dreptul ca o instanță să analizeze orice contestație legată de drepturi și obligații cu caracter civil (...). În cauză se constată că reclamanta s-a putut folosi de căile de atac pe care i le oferea sistemul judiciar intern (...). 35. În sine, aceasta nu respecta în mod necesar imperativele art. 6 alin. (1) CEDO: mai trebuie constatat faptul că nivelul de acces asigurat de legislația națională era suficient pentru a-i asigura persoanei «dreptul la o instanță», ținând cont de principiul de preeminență a dreptului într-o societate democratică (...). 36. Desigur, dreptul de acces la justiție nu este absolut; el poate permite restricții admise implicit, întrucât, prin chiar natura sa, este reglementat de către stat. Elaborând o astfel de reglementare, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Totuși, restricțiile aplicate nu pot limita accesul persoanei într-o asemenea manieră sau până într-acolo încât dreptul să fie atins în însăși substanța sa. În plus, aceste restricții nu sunt conforme cu art. 6 alin. (1) CEDO decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat (...). 43. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că accesul la justiție, dar numai pentru a i se declara acțiunea inadmisibilă prin efectul legii, nu respectă imperativele art. 6 alin. (1) CEDO și că reclamanta a fost astfel lipsită de posibilitatea clară și concretă de a avea acces la o instanță care să statueze asupra contestației sale referitoare la drepturi și obligații cu caracter civil. 44. În concluzie, a avut loc încălcarea art. 6 alin. (1) CEDO” (M. Of. nr. 588 din 7 iulie 2006).

CtEDO-36820/02 (hot. V.D. c. România): „41. Curtea reamintește că, potrivit unei jurisprudențe constante, executarea unei sentințe sau a unei decizii, indiferent de la ce instanță ar emana, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din «proces» în sensul art. 6 CEDO (...). Pe de altă parte, admitând faptul că dreptul de acces la o instanță nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei sentințe cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele (...), ea reiterează totuși că dacă administrația refuză sau omite să se execute ori dacă întârzie să o facă, garanțiile art. 6 de care a beneficiat justițiabilul în fața judiciară a procedurii își pierd orice rațiune de a fi” (M. Of. nr. 423 din 24 iunie 2010).

CtEDO-28266/05 (hot. M. și P. c. România): „23. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6§1 CEDO, trebuie să se interpreteze în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care prevede, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu de către instanțele judecătorești să nu mai fie supusă unei noi judecăți (...). În virtutea acestui principiu, nicio parte nu este abilitată să

solicite reverificarea unei hotărâri definitive și executorii cu unicol scop de a obține reanalizarea cauzei și o nouă hotărâre în ceea ce o privește. Instanțele superioare nu trebuie să își folosească puterea de supervizare decât pentru a corecta erorile de fapt sau de drept și erorile judiciare, și nu pentru a proceda la o nouă analiză. Supervizarea nu trebuie să devină o cale de atac deghizată. Nu trebuie să se facă derogare de la acest principiu decât dacă o impun motive substanțiale și imperioase" (M. Of. nr. 423 din 24 iunie 2010).

CEDO-30767/05 și 33800/06 (hot. M.A. ș.a. c. România): „114. Curtea reamintește că art. 6§1 CEDO garantează oricărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe asupra oricărei contestații referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Articolul consfințește astfel «dreptul la o instanță», cu privire la care dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât unul dintre aspecte. 115. Dreptul de acces la instanțe, recunoscut de art. 6§1 CEDO, nu este absolut: el se pretează la limitări admise implicit deoarece, prin însăși natura sa, impune o reglementare de către stat. Statele contractante se bucură, în materie, de o anumită marjă de apreciere. Cu toate acestea, Curții îi revine obligația de a statua în ultimă instanță cu privire la respectarea cerințelor Convenției; ea trebuie să se convingă că limitările implementate nu restrâng accesul oferit individului într-o asemenea mod sau într-o asemenea măsură încât dreptul să fie încălcat în însăși substanța lui. În plus, o astfel de limitare nu este conformă cu art. 6§1 decât dacă urmărește un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit. 116. În această privință, trebuie reamintit faptul că scopul Convenției este să protejeze nu drepturi teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective. Remarca este valabilă în special pentru dreptul de acces la instanțe, avându-se în vedere locul eminent pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică (...)» (M. Of. nr. 778 din 22 noiembrie 2010).

CEDO-23456/04 (hot. B. c. România): „32. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 CEDO, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul din elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice care urmărește, între altele, ca o soluție definitivă pronunțată de instanțe într-un litigiu să nu mai fie pusă în discuție (...). În temeiul acestui principiu, nicio parte sau autoritate a statului nu este îndreptățită să ceară revizuirea unei hotărâri definitive și executorii cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă decizie la problema sa, decât atunci când motive substanțiale și imperative impun acest lucru (...). 33. Astfel, Curtea a constatat în mai multe rânduri încălcarea art. 6 ca urmare a anulării printr-o cale de atac extraordinară, fără motive substanțiale și imperative, a unor hotărâri definitive (...). De asemenea, în mai multe cauze a considerat că, fie și în absența anulării unei hotărâri, contestarea unei soluții adoptate într-un litigiu printr-o hotărâre judecătorească definitivă în cadrul unei alte proceduri judiciare poate aduce atingere art. 6, în măsura în care poate să facă iluzoriu dreptul de a apela la instanță și să încalce principiul securității juridice (...). 35. Cu siguranță, potrivit jurisprudenței sale constante, Curtea nu are sarcina de a se substitui instanțelor interne. În special, nu îi revine sarcina de a se pronunța cu privire la erorile de fapt sau de drept care se pretinde că au fost comise de o instanță internă sau de a substitui propria sa motivare celei formulate de instanțele interne, decât dacă și în măsura în care acestea ar fi putut aduce atingere drepturilor și libertăților garantate de Convenție (...). 36. De asemenea, Curtea observă că, în toate sistemele juridice, autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești definitive implică limitări ad personam și ad rem (...)» (M. Of. nr. 471 din 30 iulie 2013).

- **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 3105/2014** (www.scj.ro): „Dreptul la un proces echitabil impune motivarea riguroasă a hotărârii judecătorești întrucât numai pe această cale se poate verifica maniera în care, în circumstanțele concrete ale cauzei, s-a realizat, în mod corespunzător, actul de justiție. Exigența motivării este esențială în administrarea adecvată a justiției, în condițiile în care considerentele reprezintă partea cea mai întinsă a hotărârii, în care se indică motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței. Motivarea trebuie să fie pertinentă, completă, întemeiată, omogenă, concretă, convingătoare și accesibilă, întrucât ea reprezintă pentru părți garanția că cererile lor au fost analizate cu atenție, inexistența motivării sau motivarea necorespunzătoare atrăgând casarea hotărârii astfel pronunțate”.

Secțiunea 1

Dispoziții comune

Art. 58. Drepturi ale personalității. (1) Orice persoană are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la demnitate, la propria imagine, la respectarea vieții private, precum și alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

(2) Aceste drepturi nu sunt transmisibile.

- **LPA. Art. 13.** (1) Drepturile personalității sunt supuse legii în vigoare la data exercitării lor. (2) Orice atingere adusă drepturilor personalității este supusă legii în vigoare la data săvârșirii acesteia.

Art. 59. Atributele de identificare. Orice persoană are dreptul la nume, la domiciliu, la reședință, precum și la o stare civilă, dobândite în condițiile legii.

Art. 60. Dreptul de a dispune de sine însuși. Persoana fizică are dreptul să dispună de sine însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.

Secțiunea a 2-a

Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice

Art. 61. Garantarea drepturilor inerente ființei umane. (1) Viața, sănătatea și integritatea fizică și psihică a oricărei persoane sunt garantate și ocrotite în mod egal de lege.

(2) Interesul și binele ființei umane trebuie să primeze asupra interesului unic al societății sau al științei.

- **CEDO. Art. 2. Dreptul la viață.** 1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. (...)